

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSTYRELSEN

KOTIKANSAINVÄLISYYS

Kansainvälisyystaitoja kaikille

Sisältö

Miksi kotikansainvälisyyttä? 3

Kotikansainvälisyys haastaa pohtimaan arvoja ja asenteita..... 4

Kotikansainvälisyys on mahdollisuus kaikille 4

Miten kotikansainvälisyyteen? 5

Miksi kotikansainvälisyyttä?

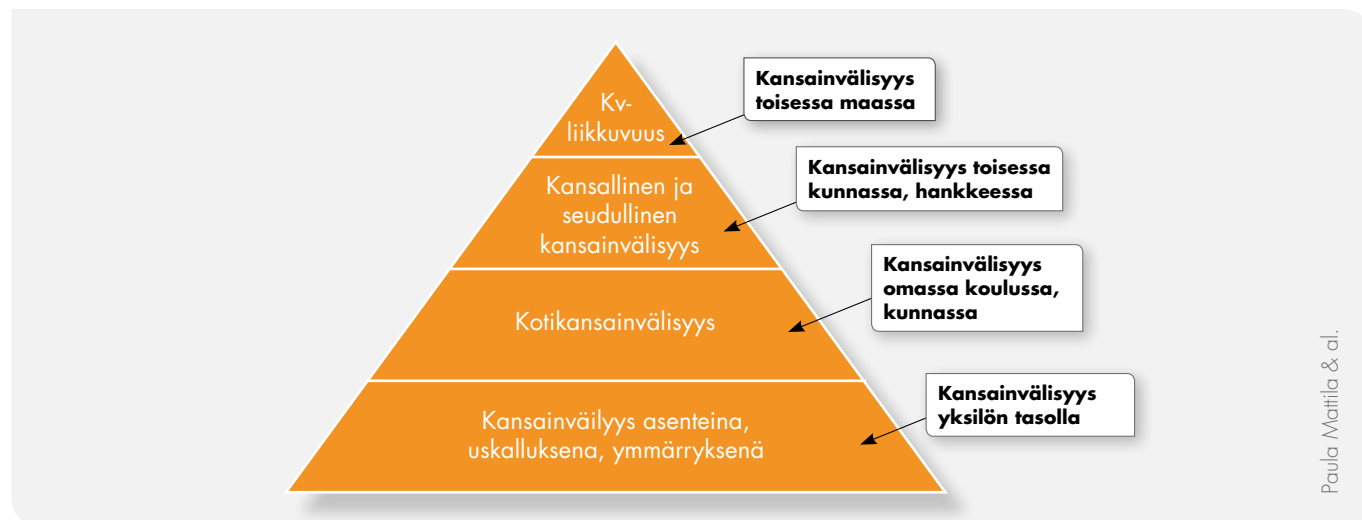
Kotikansainvälisyys tukee koulun perustehtävää: se on opetussuunnitelmien mukaista ja tukee opetussuunnitelmien tavoitteita

Kansainvälisyys on perusopetuksen ja lukiokoulutuksen opetussuunnitelman perusteissa mm. osa arvoperustaa ja aihekokonaisuuksia sekä oppiaineiden tavoitteita. Kansainvälisyysvalmiuksien opettaminen kuuluu siten koulun perustehtävään. Osana kansainvälisyyden eri muotoja – hankeyhteistyön tai ulkomaille suuntautuvien opintojaksojen

rinnalle – kuuluu kotikansainvälistyminen. Kansainvälisyys ja kotikansainvälisyys eivät ole toisiaan poissulkevia vaan rinnakkaisia termejä.

Kotikansainvälisyydellä tarkoitetaan kotimaassa tapahtuvaa kansainvälistymistä monissa eri muodoissaan; se voi tarkoittaa mm. sellaisia kansainvälisiä oppimisympäristöjä ja oppimisen sisältöjä, joissa voidaan hyödyntää oman koulun tiloja ja lähiympäristöjä, esimerkiksi syventymistä oman koulun ja seudun kielelliseen ja kulttuuriseen moni-

Kuvio: Koulujen kansainvälisyyden tasot voidaan esittää kolmiona, jossa tasojen koko rinnastuu toimintaan osallistuvien määrään

muotoisuuteen, osallistumista kansainvälisyshankkeisiin verkon välityksellä tai tutustumista lähialueen yritysten kansainvälisyyteen.

Kotikansainvälisyyden avulla voidaan edistää opiskelijoiden jatko-opinto- ja työelämävalmiuksia mm. tutustuttamalla oppilaita paikalliseen, kansainvälistyneeseen elinkeinoelämään sekä toisen ja korkea-asteen oppilaitosten kansainvälisyyteen.

Kotikansainvälisyys haastaa pohtimaan arvoja ja asenteita

Kotikansainvälisyys on helppo yhdistää eri oppiaineisiin ja se auttaa tuomaan ”maailman kouluun”, niin että kansainvälisyys tunnustetaan koulun ja oppilaiden omasta arjesta ja ympäristöistä. Kotikansainvälisyys voi herättää huomamaan vaihtoehtoisia tapoja tulkita ja toteuttaa opetussuunnitelmaa ja kansainvälisyyttä sen osana. Kansainvälisyydestä tulee kotikansainvälisyyden myötä arkipäiväisempää ja samalla kulttuurienvälinen ymmärrys ja globaalitietous lisääntyvät koulussa. Oppilaiden kautta tämä tieto leviää myös kotiin ja kavereille.

Kun oppilaat perehtyvät koulussa globaalistuvaan maailmaan, he saavat valmiuksia toimia yhteistyössä toisten kanssa ja oppivat arvostamaan kaikkia tasapuolisesti. Vuorovaikutus muista maista tulevien oppilaiden kanssa ei ainoastaan auta ymmärtämään ja arvostamaan vieraita kulttuureita ja tapoja, vaan myös omaa yhteiskuntaa ja kulttuuria. Samalla kotikansainvälisyys rikastaa oppilaan oman identiteetin kehittymistä ja avarakatseisuutta sekä tukee terveen itsetunnon rakentumista.

Kotikansainvälisyys on mahdollisuus kaikille

Suomalainen koulujärjestelmä perustuu oleellisesti tasa-arvolle, ja tasa-arvoisten mahdollisuuksien tarjoaminen kansainvälistymiseen on näin ollen myös tärkeää.

Kotikansainvälisyyden monet keinot tarjoavat oppilaille yhdenvertaiset mahdollisuudet kansainvälistymiseen; kotimaassa tapahtuvassa kansainvälistymisessä oppilaiden sosio-ekonominen tausta taikka koulutuksen järjestäjän taloudellinen tilanne eivät vaikuta mahdollisuuksiin. Samoin koulun kaikki opettajat voivat omassa opetustyössään tuoda esiin kansainvälisyyden näkökulmia.

Kotikansainvälisyyden kautta tarjoutuu myös mahdollisuus vahvistaa oppilaitoksen yhteisöllistä toimintakulttuuria sekä avointa ja kunnioittavaa suhtautumista toisia ihmisiä, kieliä ja kulttuureita kohtaan.

Kotikansainvälisyyden toteuttamisessa tarvitaan myös kaikkia oppilaita. Heidän panoksestaan kansainvälisyyden tunnistamiseen sekä toiminnan suunnitteluun, toteuttamiseen ja arviointiin syntyy koulun aito kansainvälisyys.

Miten kotikansainvälisyyteen?

Kotikansainvälisyyden suunnittelijalta eivät ideat lopu, kun tunnistaa, mitä kaikkea asiaan liittyvää on tarjolla. Oman koulun ihmiset ja ympäristö kannattaa aluksi tutkia uusin silmin, samoin opetussuunnitelman perusteet ja paikalliset opetussuunnitelmat. Erilaisissa järjestöissä, verkostoissa ja hankkeissa on sekä osajia että aineistoja, joita voidaan hyödyntää oman koulun kotikansainvälisyyden suunnittelussa ja toteuttamisessa.

Internet ja muut tieto- ja viestintätekniikan mahdollistamat oppimisympäristöt ja työkalut vauhdittavat maailman tuomista luokkaan.

Seuraavaan on valittu muutama keskeinen linkki aineistoihin, jotka tukevat sekä opettaja- että oppilasjohtoista kotikansainvälistymistä. Esitteen verkkoversiossa on runsaasti lisää linkkejä.

Käsikirjoja kotikansainvälistäjille

- Kansainvälisyyttä monipuolisesti strategiatasolta kotikansainvälisyyden yksityiskohtiin Keski-Suomen lukiohankkeen käsikirjassa
  - ▶ <http://peda.net/veraja/lukiohanke/kasikirja>
- Pienen kaupungin koulujen kansainvälisyydestä kotikansainvälisyyttä unohtamatta
  - ▶ http://kielitivoli.hameenlinna.fi/Kieli/Osasena_maailmassa.html
- Työkalupakki opettajille kotikansainvälisyydestä
  - ▶ <http://viehko.wordpress.com/viehkon-tyokalupakit/kotikansainvalisyys/>

Kansainväliseen yhteistyöhön koulusta käsin

- ▶ <http://eTwinning.net/fi>
- ▶ <http://www.globalschoolnet.org/>
- ▶ http://www.nordplusonline.org/eng/nordplus/find_a_partner

Kansainvälinen vieras kouluun

- Erasmus-vaihto-opiskelija lähikorkeakoulusta tai EVS-vapaaehtoinen lähiseudulta
  - ▶ <http://www.eurooppalainenensuomi.fi/fi/project/5/>
- pidemmäksi aikaa: apulaisopettaja Erasmus-harjoittelijavaihdon kautta
  - ▶ http://www.cimo.fi/ohjelmat/comenius/apulaisopettajan_vastaanottaminen
- koulun vaihto-oppilaat
  - ▶ http://www.maailmalle.net/opiskelu/vaihto-opiskelu/peruskoululaisten_ ja_lukiolaisten_oppilasvaihto
- kansainvälisyyskasvattaja ▶ <http://www.taksvarkki.fi/taksvarkki2011/category/opettajille>
- Lainaa pohjoismaalainen ▶ <http://www.kulturkontakt nord.org/motesplats/fi/kielet/lainaa-pohjoismaalainen>
- Muista kutsua myös oppilaiden vanhempia mukaan esim. kerhotoimintaan tai kielten opetukseen

Kansainväliseen vuorovaikutukseen kotimaassa

Ulkomaiden kulttuuri-instituutit ja lähetystöt sekä kielikoulut tarjoavat vierailumahdollisuuksia, koulutusta, tapahtumia, pelejä, stipendejä ja tulevat tarvittaessa kouluun.

- Hanasaaren ruotsalais-suomalainen kulttuurikeskus ▶ <http://www.hanaholmen.fi/fi/hanasaaresta/esittely>
- Goethe-Institut Finland ▶ www.goethe.de/finland
- Ranskan-instituutti ▶ <http://www.france.fi/category/ranskan-kieli/kieliasiantapahtumat/>
- Yhdysvaltain Suomen-suurlähetystö ▶ <http://finland.usembassy.gov/teachers.html>

Materiaaleja opetuksen tueksi

Euroopasta ja EU:sta

- ▶ <http://www.eurooppatiedotus.fi/public/default.aspx>
- ▶ http://ec.europa.eu/finland/youth/index_fi.htm

Globaaliasioista

- KEPA ry ▶ <http://www.gloaalikasvatus.fi/>
- Taloudellinen tiedotustoimisto ▶ <http://www.tat.fi/samallaeviivalle/>
- Ulkoasiainministeriö ▶ <http://www.global.finland.fi/public/default.aspx?nodeid=15835&contentlan=1&culture=fi-FI>

Pelejä, roolipelejä, tutkivan oppimisen tehtäviä...

- ▶ <http://linkkiapaja.edu.fi/oph/search.html>
- ▶ [http://www.kielitivoli.fi/](http://europa.eu/kids-corner/(ml. Europa GO)
▶ <a href=)
- ▶ <http://www.nordeniskolan.org/pelit-ja-aktiviteetit>

Kansainvälisyysosaamisen arviointiin oppilaalle

- Eurooppalainen kielisalkku ▶ <http://kielisalkku.edu.fi>
- Maailmankansalaisen kypsyyskoe ▶ <http://www.ykliitto.fi/kouluttaa/mkk>
- Oppilaan kansainvälisyys-CV (malli)
  - ▶ <http://intoilua.wordpress.com/kehittamistoimintaa/oppilaan-kansainvalisyys-cv/>

Opettajalle

- Opetussuunnitelman perusteet ▶ http://www.oph.fi/koulutus_ja_tutkinnot
- koulujen kokemuksia, tietoa ja teoriaa yleissivistävän koulutuksen kansainvälisyydestä ▶ www.polkka.info
- globaalikasvatuksen teoriaa ja käytäntöä ▶ http://www.oph.fi/julkaisut/2011/koulu_kohtaa_maailman
- Globaalikasvatuksen pedagogiikkaa ja aineistoja ▶ <http://www.maailmankoulu.fi/>
- verkostoja ja vinkkejä kielenopetukseen ▶ <http://kieltenopetverkossa.ning.com/>
- ruotsinopetuksen pedagogiikkaa ja materiaaleja ▶ <http://www.svenskanu.fi/pedagogik/>
- venäjänopettajien yhteistyöväline ▶ <http://info.edu.turku.fi/setka/lista.htm>

Tämä esite perustuu yleissivistävän koulutuksen kansainvälisyyspäivillä Turussa 14.–15.11.2012 käytyihin työryhmäkeskusteluihin, joita on sen jälkeen työstetty Opetushallituksessa ja CIMOssa. Esite on osa Opetushallituksen ja CIMOn tukea oppilaitosten kansainväliseen toimintaan, ja se on suunnattu laajasti suomalaisille oppilaitoksille.

Opetushallitus
PL 380
00531 Helsinki
040 348 7555
www.oph.fi

